

Izhaja v ponedeljek in petek ob 17.

Stane mesečno po pošti 7 Din, v Celju po raznašalcih dostavljena 7.50 Din, za inozemstvo 20 Din

Račun pri poštno-čepkovnem zavodu št. 10.666.

Nova Doba

Redakcija in uprava: Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1, pritličje, desno.
Telefon interurban št. 65.
Rokopisi se ne vračajo.
Oglosi po tarifu.

Rokopisi se sprejemajo ob ponedeljkih in petkih brezpogojno le do 10. dopoldne. — Predpisi glede prostora in dneva objave oglosov se uvažujejo le po možnosti.

Štev. 94.

Celje, ponedeljek 21. novembra 1932.

Leto XIV.

Sreska skupščina JRKD v Celju

Celje, 21. novembra.

V nedeljo 20. t. m. od pol 9. do pol 12. se je vršila v klubovi sobi v Celjskem domu sreska konferenca JRKD, ki ji je prisostvovalo okrog 70 predsednikov in tajnikov krajevnih organizacij JRKD v celjskem srezu, župani in drugi odposlanci ter zastopnik sreske organizacije JRKD v Laškem. Predsednik g. dr. Kalan je prisrčno pozdravil udeležence ter podal poročilo o političnem stanju in o položaju organizacije v celjskem srezu, ki je prav zadovoljivo. Letos se je vršilo v srezu mnogo shodov, na katerih so poročali narodni poslanec g. Ivan Prekoršek in drugi govorniki. Sreska organizacija je v stalni zvezi s krajevnimi organizacijami. Srez je popolnoma organiziran. G. predsednik je omenil tudi razna organizacijska vprašanja in obravnaval delo stranke v srezu.

Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek je podal zanimivo poročilo o političnem položaju v državi in Narodni skupščini. Omenil je, da so razprave v poslanskem klubu v Beogradu po pretežni večini gospodarskega značaja. Glede načrta zakona o razdolžitvi kmetov in ureditvi denarnih zavodov je navedel, da so predvsem predstavniki dravske banovine, ki ima danes najnižjo obrestno mero, za čim večje znižanje obrestne mere. Od zaščite ne morejo biti izvezte obresti in vsaj majhno odplačevanje dolga. Z ureditvijo izvoza živine v Avstrijo in Italijo je bil v zadnjem času dosežen porast cen živine, ki bodo še naraščale. Vlada se trudi za ustvaritev gospodarskih pogodb z drugimi državami, četudi so pogoji težki, samo da omogoči gospodarsko poživljenje. G. narodni poslanec je obširno poročal o osnutku novega zakona o občinah. Povdaril je, da naj ta zakon prepušča občinskim odborom in občanom svobodno odločitev o pravnju združitve občin. Izpremembe, ki jih predvideva novi zakon, naj stopijo v veljavo šele z letom 1934. Za gradnjo občinskih hiš naj bi bil določen rok 15 let. Določbe o domovinstvu in občanstvu naj ostanejo iste, kakor so bile doslej. Občine naj bi imele dolžnost, da javijo vsako spremembo bivanja njihovih prebivalcev domovinskim občinam.

Omogoči naj se izvolitev občinskih odbornikov, ki so stari manj kakor 30 let. Volitve v občine naj ne bodo politične, marveč naj bo glavni povdarek v gospodarstvu. Volitve naj se vršijo po proporcionalnem sistemu. G. poslanec je na koncu svojih izvajanj

podčrtal potrebo ustvaritve močnih organizacij in neustrašnega, požrtvovalnega dela v prid države in naroda. Po zanimivi, stvarni debati so zborovalci izrekli narodnemu poslancu g. Ivanu Prekoršku iskreno zahvalo za njegovo veliko in težko delo, za katero bo našel v vsej organizaciji vsikdar popolno zaslombo.

JAR. TOKAN, šef »Borze dela«:

Kriza, racionalizacija in delovni čas

CELJE, 21. novembra.

S temi tako perečimi vprašanji in važnimi problemi se danes peča vsa javnost po svetu, zlasti pa posebej za to poklicani činitelji. Mnogoštevilni ekonomski in praktiki navajajo racionalizacijo in razvoj tehnike kot enega glavnih vzrokov svetovnega zastoja v gospodarstvu. Ko zmanjka zlata na svetovnem trgu in se prične deflacija, obtožujejo racionalizacijo, da je ona povzročiteljica vseh porajajočih se zaprek v mehanizmu gospodarstva in tako onemogoča ravnotežje v prosperiteti.

Racionalizacija je eno merilo za vsa skupna dejanja, ki imajo za svoj cilj širokopoteznejše izkoriščevanje stalnega tehničnega napredka, v splošnem pa boljšo organizacijo dela in produkcije. Razvoj tehnike predstavlja že od nekdaj pogoj napredka gospodarstva. Vsled tega lahko rečemo, da se je svetovno gospodarstvo razvijalo in krepilo v skrajnih mejah in to samo toliko, kolikor so se izpopolnila sredstva produkcije. Na prvi pogled se sliši paradoksalno, da se ta tehnični razvoj pod imenom racionalizacije danes lahko obdoljuje, da je kriv današnje svetovne krize z vsemi njenimi posledicami, med katerimi je najgroznejši pojav, ko vidimo na svetu milijone brezposelnega delavstva.

Obtožitelji racionalizacije vidijo v armadi, ki šteje okoli 50 milijonov brezposelnega delavstva, njene žrtve, češ da je racionalizacija prva začela z redukcijami delavstva v obratih, še predno se je kriza pojavila v današnji obliki. Iz statističnih poročil nam je znano, da se je v nemških premogovnih revirih z racionalizacijo v štirih letih, t. j. od leta 1924—1928, produkcija premoga povečala za 26 milijonov ton, a istočasno se je v znatni meri zmanjšalo število zaposlenih rudarjev. Vzemimo za primer Ameriko, v kateri je razvoj tehnike povečal povprečno produkcijo na vsakega delavca za 27%. Produkcija se je povečala, toliko pa se je tudi zmanjšal odstotek

zaposlenih delavcev. Take rezultate lahko ugotovimo v vseh drugih industrijskih državah. S tega se da sklepati, da racionalizacija sama po sebi ustvarja brezposelnost, kar je istočasno v zvezi s padanjem konzuma. Delavec, ki tako postane brezposeln, pade v breme raznih socialnih institucij, narodove miloščine, ali pa mora stradati toliko časa, dokler ni deležen kake podpore, ki pa je po večini kratkodobna.

Nasprotniki racionalizacije pravijo, da ustvarja racionalizacija pogoje za cenene produkte, na drugi strani pa se z uvedbo novih popolnejših strojev devalorizira, odnosno postanejo dosežani, stari stroji nepotrebni. Pojav popolnejših strojev v tovarnah, ki imajo to lastnost, da izvedejo večjo produkcijo in to s hitrostjo in izpopolnjenostjo, a hkrati potrebujejo le manjše število delovnih moči, povzroča po krajšem ali daljšem presledku znatno znižanje števila delovnih moči. Razumljivo je, da pred to noviteto v najkrajšem času kapitulirajo vse tovarne, ki ne slede razvoju časa, ki so pa dotlej zaposlovali tisoče in tisoče delavcev.

Nekateri ekonomski obračajo svojo pozornost še na eno, dokaj važno posledico racionalizacije; racionalizacija predstavlja povečanje produktivnosti poedinega delavca. Kljub porastu produktov pa znižujejo delavske mezde, kar pomeni, da racionalizacija spravlja mnoge delovne moči ob delo, obenem pa zmanjšuje splošni dohodek delavskega razreda.

Teh rezultatov racionalizacije ni mogoče zanikati. Zdrav človeški razum mora reagirati na predloge, ki slede iz teh dejstev. Vsi ti predlogi se že nekaj let redno ponavljajo in sicer: da se zaenkrat ta tehnični napredek omeji, ravno tako seveda tudi racionalizacija, in sicer v mejah ekonomske mogočnosti. V zadnjem času se javljajo celo predlogi, da se tehnični napredek, iznajdbe v izpopolnjevanju strojev, dajo na razpolago in v odobritev mednarodni kontroli.

Ob teh zahtevah se samo ob sebi pojavlja vprašanje, kako je vse to mogoče in zaradi česa se vrši ta tehnični razvoj, ki je pogoj gospodarskega napredka, a pride naenkrat v kontradikcijo z gospodarstvom? Ali ni morda krivda ravno v gospodarstvu, a ne v tehniki? To vprašanje se pojavlja, ker nam je jasno, da izpopolnjena sredstva za produkte dajejo možnosti, odnosno predstavljajo predpogoj za povečanje bogastva. Čim več izpopolnjenih strojev imamo, tem lažje je človeku obvladati prirodne sile in izkoriščati naravna bogastva v vse večjem ob-

segu. To pa ne more biti vzrok krize v dobro urejenem gospodarstvu.

Dasiravno ne izgleda prepričevalno, da bi se s tem mogla odpraviti kriza, je vendarle v harmoniji z logiko predlog, ki ga v zadnjem času zelo pogosto slišimo, zlasti v raznih delavskih organizacijah, da se naj skrajša delovni čas v tistem razmerju, v katerem je racionalizacija povečala produktivnost vsakega posameznega delavca. Ta način je popolnoma utemeljen, ker bi se z njim znatno zmanjšala brezposelnost. Ni nam pri tem treba živeti v iluzijah, ker tudi ta ukrep ne bo povsem obviadal krize in odpravil brezposelnosti. Ako se bo sklenila izvedba tega predloga, pa bo to potrebno storiti v mednarodni obliki.

Delo celjskih gasilcev in reševalcev

Celje, 21. novembra.

Iz statistike, ki nam jo je predložilo Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Celju, je razvidno, da so gasilska vozila v drugem polletju 1931 prevozila 450 km, dva avtomobila, ki sta v službi reševalnega oddelka, pa 1713 km. Pri teh vožnjah z gasilnim orodjem in reševalnima avtomobiloma ob požarih, nesrečah, prevozi in vajah je bilo porabljenih 1084 litrov bencina. V gasilni službi je žrtvovalo 43 moških 698 ur, v reševalni pa 35 moških 882 ur.

Društvo ima tudi ambulančno sobo in telefonsko napravo, ki omogoča takojšnji poziv članov bodisi k gašenju požara ali k drugi pomoči. Številni sluščaji dokazujejo, da se je to zgodilo že v vsakem dnevnem in nočnem času.

Ta aparat, ki je tako razširjen od februarja 1931., zahteva ogromne izdatke in izgubo časa. Osebnost članov je brezplačna, ker je sleherna služba, bodisi podnevi bodisi ponoči, prostovoljna. Da pa more institucija v redu poslovati, da sta gasilno društvo in reševalni oddelki s svojim orodjem učinkovito opremljena in vsak čas dosegljiva, je potrebna velika nesebičnost in zadostno število podpornih članov, ki jih je imelo društvo v l. 1931. približno 320 in ki so skupno vplačali 7122 Din v društveno blagajno. To odgovorja 25 Din za vsakega člana, maloštevilna preplačila se lahko izračunajo; 25 Din letno za vsakega podpornega člana pomeni nekaj nad 2 Din mesečno.

Da take vsote ni mogoče spraviti v sklad s potrebami in delom, mora vsakdo uvideti, in bilo bi nemogoče vzdrževati aparat, če bi ne bilo poletne veselice, daril namesto vencev, podpor

V. GABERSKI:

Bolniki in simulant

(Iz zbirke »Brez slave«.)

Kdo bi pač našel med onimi, ki so vojakovali v času vojne, tistega, ki ni nikoli preizkušal zdravniške vede! Morda so bili kateri, ki so voljno prenašali križe in težave in se niso poskušali okoristiti s takimi slučajji bolezni, ko tudi več zdravnik ne more dognati bistva in se sam toliko prepričati, da bi bolniku zabrusil očitek simulantstva. Morda. A kje so tisti? Jaz bi jih iskal med Nemci in Madjari; kajti oni bi bili pač morali biti idealni in pripravljeni vse žrtvovati. Pa le niso bili taki vsi brez izjeme. Med njimi je bilo premnogo vztrajnih simulantov in tako trdno odločenih neborcev, da bi jih bili nazarenci kaj veseli. Jasno pa je, da njihovega odpora ne smemo primerjati z odporom Slovanov, Romunov ali Italijanov. Kajti dočim smo mi imeli najvišje načelo, neprisluslno ničesar storiti v prid stari avstro-ogrski državi, so se oni protivili zavoljo bojazni za svoje življenje in splošne nevolje do naporov in trpljenja. In

priznati moram: Zlogolkih defetistov in delokvarnih sabotažerjev je bilo med njimi razmeroma malo. Nekako po novem letu 1918 pa so tudi oni zadvomili in so polagoma skoro brez izjeme prehajali na stran tistih, ki niso imeli nikoli vere in upanja v državo. Ljubezni napram njej pa že celo ne.

Tako se je stavba krhala in krushila, dokler se ni zrušila. Kdor je drobec odnesel ali ga pa ni prispeval, je sokriv propasti. Mala krivda je mala zasluga. Pa je vendar velika: Kajti kako bi bilo, če bi vsi premnogi mali krivci ne bili delali krivice?

Imel sem tovariša N.; bil je po poklicu inženir. Žid je bil, doma nekje na Moravi, ali bival je stalno na Dunaju. Če je bil kje spor in je bilo treba opredeliti se, je šel vedno na češko, in celo, če Čehov ni bilo, na slovansko stran. Bil je poštenjak; često sem razmišljal, kje je vzrok za njegovo slovansko čustvovanje, ko pa ima nemško ime in mu slovanstvo na Dunaju ne more koristiti; pri vojakih pa seveda že celo ne. Z njim se je dalo govoriti o vsem, čisto vsem; prav kakor z domačinom, ro-

jakom, ki stremi v slovansko smer. Bila sva pri četi prijatelja od prvega dne; zaupala sva si vse svoje misli, ki so bile iste: rešiti se in po svoje zmagati.

Nekega jutra — stanovali smo v kasarni — se moj prijatelj ni mogel geniti. Zavekal je in izjavil službujočemu podoficirju, da ne more iz postelje, pa ne more. Kaj bi? Naložili so si ga in so ga nesli k zdravniku v ordinacijo. Pa si ga je ogledal in ga je pretipal, ter ga je dal spraviti v bolnico: hud, nenaden revmatizem. Ze nekaj časa je baje čutil bolezen, pa se ni javil. Sedaj pa ne izbilo težko, zlasti ko smo morali ob južnem vremenu delati telefonske zveze ter gaziti in se vlačiti po snegu, da smo bili vsi mokri. Ko se je vreme shladilo in smo lezli domov, drži več. Nalezti se revmatizma ni je pa obleka na nas zmrazila.

Obiskal sem tovariša v bolnici, kjer je ležal z eno samo mislijo: čim dalje, tem bolje. Pravil mi je, da je hudo. In ko sem hitro potem tudi jaz prišel k njemu, da bi se rešil preganjanja in kazni pri polku, je še vedno trdil, da je res hudo. Nekaj tednov je bilo treba, da si je toliko opomogel, da je šel

na rekonvalescenco. Ko se je vrnil k polku, se je zopet vežbal in učil. Zdi se mi, da je prežgodaj zbolel in prežgodaj ozdravel. Ko sva se srečala oktobra 1917 zopet pri isti formaciji na Krasu, mi je priznal, da se je bil zakalkuliral. »Če bi se me ne bila lotila bolezen, bi bil danes oficir, in ne samo praporščak; in moj položaj bi bil dosti boljši.« Torej vendar simulant; jaz pa sem mislil, da je bil vseskozi poštenjak.

V bolnici sem spoznal mladega dijaka T. iz Šiške. Dečku nikakor ni ugajalo ob telefonskem aparatu, zlasti ker si kot pogojen enoletnik in vojak brez izpitov ni obetal napredovanja. Srečo je imel, ker je bil nekoč zbolel v ušesu. Ob vlažnem vremenu se mu je bolezen zopet oglašala; iz tega je koval svojo srečo. Nekoč je začel kar na vežbališču tuliti in je dosegel, da so ga poslali domov. Od polka je šel nato v bolnico. Ker se pa ni čutil popolnoma trdnega v svoji nadlogi, je uprizoril komedijo. Blizu bolnice se mu je v drevoredu naenkrat zavrtelo, da je padel v jarek. Mokrega in blatnega so ga pobrali in so ga spravili na toplo. Tam je preždel tedne in tedne. Kaj je dosegel in kam je prišel, ne vem.

in drugih daril v prid gasilnega in reševalnega društva. V času krize pa se vedno bolj čuti izpadek marsikatero podpore. Že priključek na telefon stane 1650 Din in niti ni mogoče misliti, da bi zaradi štednje odklopili telefon kot važen aparat za javljanje.

Gasilno in reševalno društvo je baje že večkrat poskusilo prepričati podporne člane, da je mesečni prispevek v znesku 2 Din za tako institucijo mnogo premajhen. Žal je bilo vse zaman in zadnje kasiranje, ki je bilo zaradi krize preloženo na jesenske mesece, je pokazalo, da se je dal le zelo majhen del pogovoriti, da je prispeval malenkostni večji znesek. Želeti bi bilo, da bi podporni člani sami, po svoji zmožnosti in sredstvih, prostovoljno zvišali svoje članske prispevke. Potrebno bi bilo tudi, da bi se število podpornih članov podeseterilo, da bi bili vzdrževalni stroški tega splošnosti služečega društva že v naprej vsaj do polovice zagotovljeni.

Pred dnevi smo čitali o ustanovitvi nove reševalne institucije. Čudimo se, da hočejo ustanoviti še eno tako institucijo, čeprav niti obstoj sedanje še ni zasiguran. Seveda bi ne bilo nepravilno, če se čutita v mestu obstoječe gasilno društvo in reševalni oddelki prikrajšana, ker se vrši nabiranje za ustanovitev nove rešilne postaje v rajonu gasilnega društva in reševalnega oddelka v mestu, kjer že itak obstoji taka institucija.

Konto reševalnega oddelka za drugo polletje 1931. izkazuje, da je 25 odstotkov izdatkov nekritih. Iz tega je razvidno, da zasluži to društvo zares izdatno podporo prebivalstva, ker je daril za to društvo vedno manj. Vzrok je v krizi in v dejstvu, da je darežljivo mestno občinstvo vsled številnih drugih zbirk preveč okupirano in postaja vsled tega nevoljno.

Stremljenju po ustanavljanju takih institucij na markantnih točkah, kamor ne sega več območje obstoječe, bi ne bilo mogoče oporekati. To pa se ne sme dogajati na stroške že obstoječe institucije, ker se občinstvo s tem navaja k izdatkom, ki bi morali normalno pripasti že obstoječim institucijam.

Apeliramo torej na občinstvo, da bi prostovoljno zvišalo letne prispevke za Prostovoljno gasilno in reševalno društvo v Celju tako, da bodo odgovarjali sedanjemu času, ker sta 2 Din mesečno za podporne člane, katerih število ni v sorazmerju s številom prebivalstva, zares premalo. Zlasti velja to za one, ki imajo večje premoženje ali posestvo. Tudi drugi, ki doslej niso

podpirali te institucije, naj se pridružejo kot podporni člani.

Zvišajte članske prispevke in pridobivajte nove podporne člane! Vsakdo lahko pride v položaj, da mu bodo ti prispevki na drug način poplačani.

Občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju

CELJE, 21. novembra

V nedeljo 20. t. m. se je vršil v dvorani Obrtnega doma redni občni zbor Zveze obrtnih društev dravske banovine v Celju. Predsednik Zveze g. Jernej Golčer je otvoril zbor ob 15.30 ter pozdravil navzoča zastopnika Zbornice za trgovino, obrt in industrijo, podpredsednika g. Josipa Rebeka in tajnika g. dr. J. Pretnarja. Ugotovil je, da je zastopanih 14 v Zvezi včlanjenih društev po 36 delegatih in da je občni zbor sklepčen. Na njegov predlog sta bili sprejeti udanostva brzojavka Nj. Vel. kralju in pozdravna brzojavka kraljevski vladi v Beogradu. Podpredsednik Zbornice g. Rebek je v stvarnem govoru obrazložil položaj obrtništva v državi, posebno pa še v dravski banovini, se dotaknil organizatoričnega dela obrtniških organizacij in obljubil največjo podporo Zbornice v vseh vprašanjih. Zapisnik zadnjega občnega zbora je bil soglasno odobren.

Nato je podal strokovni tajnik g. Žabkar tajniško poročilo. Zveza obrtnih društev dravske banovine je bila lani skoraj brez vsakih denarnih sredstev in je bilo njeno delo vsled tega zelo ovirano. Vkljub temu in vkljub velikemu nasprotstvu, ki je nastalo med obrtniki vsled vprašanja sistema gospodarskih zbornic, pa je Zveza izvršila lepo delo. Priredila je dve večji gospodarski konferenci v Celju, obrtniško zborovanje v Konjicah, predavanja o obrtnem zakonu in perečih obrtniških vprašanjih v Ptuj, Gornjem, Ljutomeru, Brežicah, Laškem, Središču ob Dravi, dvakrat v Laškem in dvakrat v Slovenjgradcu. V Ptuj je priredila lepo uspelo mladinsko predavanje. Na vseh teh zborovanjih je poročal strokovni tajnik g. Žabkar iz Celja. Skupno s pripravljalnimi okrožnimi odbori v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu in z Obrtniškim društvom v Ljubljani je Zveza priredila veliko obrtniško zborovanje v Ljubljani. Še mnogo več bi se dalo vkljub pomanjkanju gmotnih sredstev izvesti, ako ne bi dela ovirala razdrapanost v obrtniških vrstah. Tajniško poročilo je omenilo vsa važna vprašanja in vse zahteve, ki jih ima obrtništvo in ki se bodo dala uspešno tretirati le, če bo v obrtniških vrstah zavladovala enotnost in solidarnost. Tajniško poročilo je bilo brez debate in z odobravanjem sprejeto.

Blagajniško poročilo je podal g. Holobar. Poročilo ugotavlja, da znaša deficit v minulemu letu 4398 Din, ki ga bo treba kriti v bodočem letu. Poziva

vse članice Zveze, da vplačajo zaostalo članarino, ker je vsako delo brez gmotnih sredstev onemogočeno. Blagajniku je bil na predlog g. Vehovarja izročen absolutorij. Pred volitvijo novega odbora se je razvila precej burna debata zaradi postopanja nekaterih funkcionarjev, ki so kot funkcionarji Zveze ustanovili posebno obrtno društvo v Celju in hočejo taka društva ustanoviti tudi drugod. Odločno in soglasno je bilo tako početje obsojeno.

Na predlog štiričlanskega volilnega odbora je bil izvoljen novi odbor za dobo treh let in sicer gg.: Golčer Jernej, sodarski mojster v Celju kot predsednik; Iglič Franjo, krojaški mojster v Ljubljani kot I. podpredsednik; Novak Franjo, brivski mojster v Mariboru kot II. podpredsednik in ostali odborniki.

Pri slučajnostih so se obravnavala razna organizatorična vprašanja, dalje vprašanja mojstrskega socijalnega zavarovanja, ustanavljanja produktivnih in nabavljalnih združenj, davčne zakonodaje in smernice bodočega delovanja Zveze in obrtniških organizacij. V debato so posegali skoro vsi delegati. Tajnik Zbornice za TOI g. dr. Pretnar

S sredstvom „Haarglanz“ j naga las popolna.

»Haarglanz« je v zdravstvenem pogledu potrebna okrepljena in pomlajevalna kopa po umivanju glave. To sredstvo nevtralizira pri vsakem umivanju glave v lasih nabrane alkalijske. Nabrekli lasje se s tem sredstvom spet stisnejo in zravnajo in tako hitreje posušijo. S tem pridobijo lasje spet svojo naravno mladostno prožnost. Ta prožnost in popolna čistoča je dokazana z lepim sijajem. Sredstvo »Haarglanz« je priloženo vsake mu zavojčku »Črne glave«, zraven pa so tudi praktična očala proti peni, da si lahko umivamo glavo z odprtimi očmi. 2

je podal lep in zanimiv referat o najvažnejših tekočih zadevah in o delu zavoda za pospeševanje obrta pri Zbornici za TOI. Končno so bile sprejete resolucije, v katerih so bile izrečene vse zahteve obrtništva, podana zaupnica Zbornici za TOI v Ljubljani ter se je pozvalo obrtništvo, da izvede konsolidacijo v svojih vrstah in preneha z neznošnim medsebojnim bojem. Delegatsko zborovanje je zaključil predsednik ob 18.45.

DOMAČE VESTI

d Novi državni proračun. Državni proračun za leto 1933/34, ki ga je finančni minister predložil Narodni skupščini, je bil izdelan predvsem s tendenco, da se državni izdatki zmanjšajo na najnižjo možno mero in se spravijo v sklad s sedanjim stanjem narodnega gospodarstva. Skupna vsota predloženega proračuna znaša 10 milijard 438.326.575 Din. Proračun za leto 1932/33 je bil odobren v skupni vsoti 11.323.200.000 Din, tako da znaša razlika 844.873.421 Din. V primeri s proračunom za leto 1931/32, ki je potekel letos meseca aprila, pa se ta razlika poveča na vsoto okroglih 3.800.000.000 Din. Proračun splošne državne administracije, ki se pokriva s takozvanimi fiskalnimi dohodki, z javnimi dajatvami in z viški dohodkov državnih gospodarskih podjetij, znaša 6.989.896.910 Din in je manjši od sedanjega proračuna za 585.623.755 Din. Proračun državnih gospodarskih podjetij, ki pokrivajo svoje izdatke z lastnimi dohodki kot avtonomne ustanove, znaša v izdatkih in dohodkih 3 milijarde 448.429.669 Din ali za 299 milijonov 649.666 Din manj od sedanjega proračuna. Višek dohodkov nad izdatki teh podjetij, ki služi delno tudi za pokritje splošne državne uprave, znaša 525.251.967 dinarjev ali 217 milijonov 702.955 Din manj kakor je v letošnjem proračunu.

d Narodna skupščina. Na seji Narodne skupščine, ki se je vršila v petek 18. t. m., so senatorji in poslanci iz dravske banovine z ozirom na ne kvalificirani napad poslanca Alojzija Pavliča na ministra g. dr. Alberta Kramerja podali izjavo, v kateri zavračajo Pavličev napad in izrekajo ministru g. dr. Kramerju naslednjo zapuščino:

»Ogorčeni odklanjamo nekvalificirani napad govornika v Narodni skupščini na uglednega člana kraljevske vlade in našega poslaniškega tovariša, zaradi boleznih odsotnega dr. Alberta Kramerja, ki je s svojim dosedanjim delom nesporno dokazal, da je vedno imel v vidu dobro vsega našega naroda. S tem je postal priljubljen ne samo v svoji ožji domovini, temveč tudi v ostalih krajih Jugoslavije: povsod si je s svojim delom pridobil priznanje in zaupanje. Zato izrekamo tudi sedaj ministru g. dr. Albertu Kramerju nemajno zaupanje in priznanje. Govor, ki ga je imel ob tej priliki poslanec g. Lovro Petovar, je motil z medklaci poslanec dr. Nikola Nikić. Narodni poslanec g. Anton Cerer je večkrat opozoril dr. Nikića naj ne prekinja govornika. Dr. Nikić je reagiral tako, da je povzročil še večje razburjenje. Med poslanca g. Cererjem in dr. Nikićem je prišlo do ostrega prepira, ki se je končno stopnjeval do dejanskega spopada. Drugi poslanci so ju hitro ločili, razburjenje pa je bilo tako veliko, da je moral predsednik skupščine za nekaj časa prekiniti sejo. Po zopetni otvoritvi se je bila odobrena konvencija med našo državo in Turčijo glede izvoza opija. Na seji v soboto 19. t. m. je predsedstvo Narodne skupščine sporočilo, da je finančni minister predložil načrt državnega proračuna in finančnega zakona za poslovno leto 1933/34. Narodna skupščina je z večino glasov verificirala poslanski mandat dr. Milana Srdjana Ilića za srez Otočac. Prihodnja seja bo v torek 22. t. m. dopoldne.

d Glavne prireditve Ljubljanskega velesejma v leto 1933. Uprava Ljubljanskega velesejma sporoča, da se bo vršil XIII. ljubljanski mednarodni vzorčni velesejem od 3. do 12. junija 1933. Jesenski velesejem »Ljubljana v jeseni« s priključenimi razstavami gospodarskega in kulturnega značaja bo od 2. do 11. septembra 1933.

d Krvno, kožno in živčno bolni dosežejo z uporabo naravne »Franc Jožefove« grenčice urejeno prebavo. Zdravniki specialisti velikega slovesa izpričujejo, da so z učinkom staro preizkušene »Franc Jožefove« vode zadovoljni v vsakem oziru. »Franc Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Celje in okolica

c V proslavo narodnega ujedinjenja priredi Sokolsko društvo v sredo 30. novembra ob 20.15 v celjskem gledališču slavnostno telovadno akademijo z bogatim sporedom. Cene dramske. Vstopnice se daje v predprodaji v knjigarni K. Goričarja nasl. — Dne 1. decembra ob 10. dopoldne se bo vršila v sokolski telovadnici proslava narodnega praznika s prisego novega članstva, petjem in deklamacijami. K obema prireditvama je vabljen vse narodno občinstvo, zastopniki oblasti, korporacij in društev.

Veseli otroci. Vsaka solza, ki jo prihranite otroku, je dobiček. Tudi umivanje glave in las je otrokom v veselje z uporabo očal zoper peno, ki tvorijo omot vsakega zavojčka »Črne glave« in obvarujejo oči in obraz zanesljivo pred vodo in peno. Vaš ljubljencek pri umivanju ne bo več vpil in jokala, marveč se bo veselo smejala. Sredstvo »Haarglanz«, priloženo vsakemu zavojčku »Črne glave«, pa služi za izpiranje ter napravi lase mehke kakor svila, sveže in blesteče. 2

Drugi junak je pa bil iz Ljubljane. Bil je že starejši črnovojnik. Brado so mu prepletale sive niti. Vojak prej nikoli ni bil. Je li čudno, da se mu ni dalo služiti, zlasti ker je doma imel kot višji uradnik znane zavarovalnice lepo službo? No, in o prsih je — menda tako radi lepšega — včasih potožil. Prizadeval si je priti z vežbališča v bolnico, da bi od tam našel kako pot domov; pa ni šlo. Nekega dne — bilo je že precej toplo — pa je gonil črnovojnika in več tovarišev podoficir po vežbališču, da jim je bilo prav vroče. Da bi ne čutil žeje, je R. žvekal suho hruško in se je s sokom in slinami svežil. Zdajci pa veli podoficir »stoj!« in potem »voljno!« In tu je R. izpljunil, da bi si oddehnil. Čim pa je podoficir videl na zemlji rdeči pljupek, je že zaklical: »Za božjo voljo, vi ste bolan!« R. najprej ni vedel, komu grede te besede, a ko je videl, da misli podoficir njega, se je takoj znašel in je nekako ubito pritrdil, da je res tako. Ko sta ugotovila, da je bil bolnik že sem in tja pri preiskavi, pa da ga je zdravnik vselej zavrnil, ker mu ne veruje, mu je podoficir mogočno zapovedal, da naj gre na njegovo besedo še enkrat. In šel je: vsi so pričali, da pijuva kri ob najmanjšem naporu, in da ga komandant sam pošilja. To je pomagalo: R. je bil

spoznan za bolnega, šel je v bolnico. Njegov akt se je daljšal, zdravniško mnenje se je vrstilo za mnenjem, podpis je prihajal pod podpis, in R. je — šel domov. On še danes hodi po svetu in zavaruje ljudi, in od groma dom, pa od toče pšenico. Da li pa še žveče suhe hruške, mi ni znano.

Žid Blau iz Bratislave, bivšega Požuna, je bil tudi bolnik svoje vrste. Mož je bil šolan in dober trgovec, ter je imel velik talent za spekulacijo. Neglede na njegovo bolezen omenjam, da je že sredi leta 1915. trdil, opirajoč se na znanje slovaškega jezika, da je — Čehoslovak. Ker je bilo pri nas tudi nekaj zdravnikov Čehov, si je včasih dobil kak češki list in ga je malomarno prebiral, a vedno tako, da so ga videli. Bolezen je pa imel kaj lahko in enostavno: Nobena jed mu ni dišala in ničesar ne bi prenesel. Le kaj prav židkega bi mu šlo. Često so mu pretipavali trebuh in tu sem videl, kak umetnik je. Mišice na trebuhu je gibal od samih bolečin po taktu sremskega kola in vsem se je smilil. Ker je bil v obraz bled in bolj mršav, so mu vsi verjeli, da je hudo bolan. Bil je že na rekonvalescenci, a kot neozdravljen je prišel zopet v bolnico. Malo še, pa bi ga bili poslali domov. Ali, ali: Neke noči so ga našli na stranišču, ko je otepal trdi holandski

sir. Skril se je, pa je pozabil zapah niti vrata. Seveda je bilo vse pokonci. Zdranikom je bilo precej nerodno, ker jih je bil že tedne in mesece spretno vlekel. Pa je prišel tudi njihov dan. Še tisto jutro so ga vrgli ven. Odšel je po taktu divjega čardaša.

Mnogo bi se dalo povedati o bolnikih in simulantih in vsak bivši vojak ve iz vojne kaj svojega. Kaj naj o sebi izdam? Majhen je bil povod slabe prebave, močen vzrok je pa bilo preganjanje pri polku. Moja volja je bila, ničesar storiti, kar bi bilo nilm po volji. Prišel sem v bolnico; premikali so me sem in tja, dvakrat so me superbitirali za najmanjšo mero spodobnosti; pošiljali so me na rekonvalescenco in zopet v bolnico. Tako je šlo 154 dni neprenehoma, dokler se nisem sam naveličal. Konca vojne ni bilo videti in obupal sem, da bi mogel vzdržati še naprej v bolnicah.

Javil sem se zopet k polku ter sem bil deležen še drugih dobrot vojne kakor jih nudi zaledje. Pa smo le vse prebili, ne da bi bil kdo jo dejal. Včasih se spekulacija obnese.

Nappa

damske in moške rokavice v prvovrstni kvaliteti. Kramar & Mislej — Celje

EM. LILEK:

Slovenski šolniki v Bosni in Hercegovini

za avstro-ogrškega gospodstva od 6. novembra 1879 do 31. oktobra 1918 in za časa naše jugoslovenske vlade od 1. nov. 1918 do 1929.

(Dalje.)

Ker je bila bosanska vlada nezadovoljna z upravo direktorja Jillyja, rojenega Nemca in Nemške Avstrije, ki je v š. l. 1882/83 prevzel upravne posle namesto odličnega, ali zaradi svojega panslaviističnega mišljenja odpuščenega prvega direktorja Zocha, in ker se prof. Žnidaršič, ki je po Jillyjevi smrti aprila 1884 prevzel vodstvo gimnazije, ni mogel držati vsled neprestanih

napadov na konferencah od strani svojih kolegov prof. Smodlake in prof. Valetiča, je imenovalo februarja 1885 skupno avstro-ogrsko finančno ministrstvo na predlog slavista Miklošiča, učitelja na gimnaziji v Pazinu, Davorina Nemanica za direktorja Velike gimnazije sarajevske. Nemanic je ostal na zavodu do l. 1900, ko je bil imenovan za nadzornika srednjih šol v Bosni in Hercegovini. V š. l. 1885/86 je prišel za njim zopet eden Slovenec na sarajevsko gimnazijo, namreč Novak Jože. Ta je služil na tej gimnaziji prvokrat od 1885/86 do 1907/08; v š. l. 1908/09 je bil imenovan za vodjo tuzlanske gimnazije, ali po dveletni službi v Tuzli se je vrnil v š. l. 1910/11 nazaj na Veliko gimnazijo v Sarajevu in je ostal na njej do svoje upokojitve l. 1924.

V š. l. 1886/87 je bil nastavljen kot učitelj gosp. Čuček Rajmund, izprašan iz humanistične in realistične skupine šolskih predmetov. Zapustil je to gimnazijo že na koncu š. l. 1887/88. Kam je izginil ta nemirni in nestalni duh, ne vem več.

S Čučkovim prihodom v Sarajevo je služilo v š. l. 1886/87 in 1887/88 ob istem času osem Slovencev na Veliki gimnaziji v Sarajevu. Sedem izmed njih je služilo cele decenije: Žnidaršič, Seunik in Bedjanič čez dva decenija, Lilek eno leto manj kakor dva decenija, Pravič dva in pol, Nemanic enega in pol, Novak pa blizu štiri decenije, vsega sedemdeset let, kot profesor. Ker je Nemanic tudi služil pri »Zemaljski vladi za Bosno in Hercegovino« deset let, je znašalo njegovo skupno službovanje v Bosni petindvajset let, pri Bedjaniču pa trideset let (11 kot profesor, 17 kot direktor in 3 kot inspektor srednjih šol). Novak je bil tudi dve leti vodja tuzlanske gimnazije (1908/9—1909/10). Ko je l. 1924 dovršil 65 let, je bil upokojen. Ali v začetku šol. l. 1929/30 je nastopil na isti gimnaziji še službo kot honorarni učitelj, tako da znaša njegovo bosansko službovanje 40 let.

(Dalje prih.)

c Prvi del slavnostnega koncerta, ki bo na praznik ujedinjenja 1. decembra ob 20. v veliki dvorani Celjskega doma, obsega dela dveh svetovnoznanih skladateljev, Griega in Schuberta. Prvi je zastopan z mogočno »Poklonitveno koračnico«, drugi pa z ljubkim l. stavkom sinfonije v h molu, ki je splošno znana pod imenom »Nedovršena sinfonija«. Obe deli izvaja orkester Celjskega godbenega društva, pomnožen z učitelji Glasbene Matice, pod vodstvom kapelnika g. Alojza Kališnika. Celje je na sinfoničnih koncertih zelo revno, zato upamo, da bodo ljubitelji sinfonične glasbe napolnili dvorano. Vstopnice po res nizkih cenah bodo od četrta 24. t. m. dalje v predprodaji v knjigarni K. Goričarja nasl. na Kralja Petra cesti.

c Nedelja v celjskem gledališču. V nedeljo 20. t. m. ob 16. je uprizoril mariborsko Narodno gledališče v Mestnem gledališču v Celju Kreftovo dramo »Celjske grofe« v repizi. Predstava je bila razprodana. Med posetniki je bilo mnogo gostov iz celjske okolice, Laškega, Št. Jurija, Vojnika, Žalca in drugih krajev, ki so odhajali zelo zadovoljni iz gledališča. Zvečer se je vršila uprizoritev Leharjeve operete »Friderike«, istotako v nabito polnem gledališču. Ta opereta je ena najboljših Leharjevih in se odlikuje s fino, upravo operno muziko. Orkester pod vodstvom g. L. Herzoga je zvenel polno in enotno, režija g. Skrbinska in scenerija sta bili učinkoviti. Občinstvo se je oddolžilo glavnim igralcem z dolgo trajnimi, živahnimi aplavzi. Po dolgem času smo videli v Celju zopet dobro odrsko glasbeno delo.

c O Pohorju bo predaval drevi ob osmih na Ljudskem vseučilišču v risalnici meščanske šole g. Fr. Pivka iz Maribora. Predaval bo 100 skioptičnih slik in opisoval poletne in zimske lepote Pohorja. Predavanje se bo pričelo točno ob 20. in bodo nato zaklenili vežna vrata.

c Iz železniške službe. Izpit iz prometne stroke za prehod v ukazno skupino sta napravila pred izpitno komisijo pri generalni direkciji drž. železnice železniška uradnika VIII. položajne skupine g. Anton Repnik v Celju in g. Bogomil Sedlaček v Laškem.

c Iz meščanskošolske službe. Strokovna učiteljica gđ. Marija Kernova, ki je bila premeščena z dekliške meščanske šole v Celju na meščansko šolo v Slovenski Bistrici, in strokovni učitelj g. Franc Javšovec, ki je bil premeščen z deške meščanske šole v Celju, na meščansko šolo v Celju, ostaneta še nadalje v Celju.

c Ustanovni občni zbor društva kmetijskih fantov in deklet za Celje-okolico bo v nedeljo 27. t. m. ob 14.

v Celjskem domu. Ker bodo na njem govorili znani kmetjsko delavski mladinski voditelji je vabljen predvsem kmetjska in delavska mladina, da bo spoznala veliki pomen mladinskih društev. — Pripravljalni odbor.

c Redni sestanek mladinske sekcije »Soče« bo v četrtek 24. t. m. ob 20. v Narodnem domu. Na dnevnem redu je predavanje o istrskem škofu dr. J. Dobrili, čigar obletnico rojstva in smrti obhajamo letos. Vabljeni so tudi člani društva »Soče« in ostali prijatelji mladinske sekcije.

Švicarske ure, zlato, srebro, razna darila optika, originalna Zeiss-ova očala, prvorazredna popravilnica. ANTON LEČNIK, CELJE, Glavni trg 4.

c Domači svetlobni zvočni film, ki ga je zagrebška družba »Svetloton« posnela pred dnevi v tvornici Westen v Gaberju in ki ponazoruje izdelovanje radiatorjev za centralne kurjave, so v soboto 19. t. m. popoldne poskusno predvajali v Mestnem kinu. V filmu, ki je fotografično in zvočno zelo dobro uspel, nastopajo v malih ulogah tenorist g. Mirko Jelačin iz Ljubljane ter Celjanki gđc. Krajčeva in gđc. Karnjovska.

c Uspeh dveh Celjanov na Dunaju. Kakor posnemamo iz »Wiener Journala« sta zasedla ga. Krista Tačkova in g. Rihard Grobelnik iz Celja na frizerski tekmi, ki se je vršila pred dnevi na Dunaju ob priliki mednarodnega frizerskega kongresa, tretje in četrto mesto. Čestitamo!

c Frizerski tečaj. Celjska podružnica Zveze brivskih in lasničarskih pomočnikov in pomočnic obvešča svoje članstvo, ki obiskujejo strokovni tečaj, da se bo vršil tečaj drevi ob osmih.

c Obrtniki v celjski okoliški občini, ki so letos spomladi oddali obrtne liste zaradi registriranja pri sreskem načelstvu, naj jih dvignejo v občinskem uradu na Bregu.

c Smučarski tečaj celjske sokolske župe se bo vršil od Božiča do Novega leta na Mozirski planini pod vodstvom znanega smučarja g. Branka Diela.

c Obrtna zadruga čevljarjev v Celju je imela v nedeljo 20. t. m. dopoldne redni občni zbor v hotelu »Pošti« ob udeležbi 40 članov. Občni zbor je vodil podnačelnik g. Lampret. Občnemu zboru sta prisostvovala g. komisar Pogačnik kot zastopnik obrtnega oblastva in g. Hohnjec kot zastopnik okrožnega odbora. Navzoča sta bila tudi gg. Pičman in Košak iz Ljubljane. Občni zbor je razpravljal o pravilih, o pomočniških in vajeniških preizkušnjah, o težkem gospodarskem položaju čevljarjev, o konkurenci trvdke Baťa in o šušmarstvu v čevljarski stroki. Tajnik Zbornice za TOI g. dr.

»Franc Jožefova« grenčica povzroča splošno ugodje in jasno glavo.

Pretnar je poročal o davčnih vprašanjih, obrtni zakonodaji ter zaščiti obrtništva pred neupravičenim izvrševanjem obta. Pri slučajnostih so hoteli nekateri načeti vprašanje skupnih ali ločenih zbornic; o tem pa se ni moglo sklepati, ker zadeva ni bila na predpisani način na dnevnem redu.

c Poroka. V soboto 19. t. m. se je poročil v Celju mizar Jože Malgaj s šiviljo Marico Rozmanovo, podnačelnico Sokolskega društva v Celju. Agilnemu sokolskemu paru kliče celokupno članstvo: Mnogo sreče!

c Poročilo o kongresu sodarskih mojstrov, ki se je vršil v nedeljo 20. t. m. dopoldne v mali dvorani Celjskega doma ob udeležbi 50 oseb pod predsedstvom g. J. Golčerja iz Celja, bomo zaradi pomanjkanja prostora objavili v prihodnji številki.

c V celjski bolnici je umrl v petek 18. t. m. 13 letni posestnikov sin Ivan Racman iz Jurkloštra, v nedeljo 20. t. m. pa 22 letni tovarniški delavec Karol Kumperger iz Črnoce pri Št. Juriju ob juž. žel. N. p. v miru!

c Ogenj v plinarni. V ponedeljek 21. t. m. okrog 3/4 11. dopoldne so se vnele v mestni plinarni s katranom polite deske v neposredni bližini dimniškega zapirala. Delavci so ogenj hitro lokalizirali, kmalu pa so prispeli celjski gasilci, ki so ogenj pogasili. Škoda ni velika.

c Divjaški napad v gostilni. V nedeljo 20. t. m. opolnoči je prišlo v gostilno g. Kreuha v Gubčevi ulici pet vinjenih moških v spremstvu dveh dijakov rudarske šole. Ker so začeli v gostilni prepevati, jih je gostilničarka opozorila, da je to prepovedano. Ker niso hoteli ubogati, je gospa poklicala svojega moža. Ko jih je ta opozoril, so se pričeli razburjati. Eden izmed teh gostov je nenadoma potegnil nož in navalil na gostilničarja, eden dijak pa je zaklical »Ubij gazdu!« Nato so vsi obkolili gostilničarja. Gostilničarka je potegnila svojega moža hitro iz sobe in ga zaklenila v drugo sobo. Napadalcu pa so ugasnili luč in začeli strahovito razgrajati. V temi so brez povoda s stoli napadli ostale goste. Enega so obutno poškodovali na nosu in čelu, drugega pa na temenu. Nato so šli pred vrata sobe, v kateri je bil skrit gostilničar, in z noži preluknjali vsa vrata. Ko je gostilničarka pozvala stražnike, so napadalcu pobegnili. V gostilni so polomili pet stolov ter razbili več steklenic in kozarcev. Naprso okrog 400 Din škode.

c Tatvina. 20-letna Primorka Pavla Pirčeva je v soboto 19. t. m. opoldne izmaknila nekemu mizarskemu pomočniku iz njegove sobe 500 Din vredno suknjo in jo dala nekemu moškemu, ki jo je prodal starinarju za 50 Din. Pirčevo so kmalu izsledili in aretirali.

c Napad na stražnika. V ponedeljek 21. t. m. ob pol 2. zjutraj je službojoči stražnik na Mariborski cesti v Gaberju ustavil tovarniškega delavca Franca Piliha, ki je razgrajal. Ker se je Pilih zoperstavil, mu je stražnik napovedal aretacijo. Pilih pa se je

Rumeni zobje kadilcev

Po dolgem iskanju sem vendar enkrat našel pravo sredstvo za svoje zobe. Ze po trikratni uporabi sem dobil bleščečo bele zobe, vzljeli temu, da so bili od kajenja rujavi in nelepi. Odslej ne bom uporabljal ničesar drugega, kakor »Chlorodont«. P. Tomažič, M. ... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.- in Din. 13.-, ter zavračajte vsak nadomestek.

vrgel na tla in poklical svojega brata Konrada na pomoč. Konrad je kmalu prihitel in navalil na stražnika z nožem. Stražniku se je vendarle posrečilo oba ukrotiti in odvesti na stražnico. Skrajni čas je že, da dobi celjska policija orožje. Mestna občina bi se pač morala končno pobrigati za to važno zadevo.

c Andrejev sejem. Na dan sv. Andreja v sredo 30. novembra bo v Celju letni živinski in kramarski sejem, svinjskega sejma pa ne bo.

c Z delovnega trga. Od 11. do 20. t. m. se je pri celjski ekspozituri javne borze dela na novo prijavilo 84 brezposelnih (61 moških in 23 žensk), posredovanje je bilo izvršeno za 41 oseb (24 moških in 17 žensk), 20. t. m. pa je ostalo v evidenci 618 brezposelnih (498 moških in 120 žensk) napram 578 bresposelnim (463 moškim in 115 ženskam) dne 10. t. m. Službo dobijo: konjski hlapec, 1 hlapec za vsa dela, 1 brivski, 1 mizarski, 1 kolarski pomočnik, 3 tesarji, 6 služkinj, 2 kuharici, 2 kmečki dekl, 1 natakarica in 1 postrežnica.

Sport

t Nedeljski sport v Celju. V nedeljo 20. t. m. dopoldne se je vršila na Glaziji odločilna prvenstvena hazenska tekma med družinama SK Ilirije iz Ljubljane in SK Celja, v kateri je zmagala Ilirija z rezultatom 4:0 (2:0). Ker Ilirija ni dosegla zadostnega števila golov, je postala družina SSK Celja hazenska prvakinja za dravsko banovino. Popoldne je SK Olimp na igrišču pri »Skalni kleti« v drugorazredni prvenstveni nogometni tekmi porazil celjske Atletike zaslužen v razmerju 3:1 (2:0). Zaradi primanjkanja prostora bomo objavili obširno poročilo o obeh tekmah v prihodnji številki.

t Sestanek vseh saveznih in podsaveznih nogometnih sodnikov bo v četrtek 24. t. m. ob 20. v klubovi sobi v hotelu Evropi v Celju. Sestanek je strogo obvezen. Oni, ki bi se ne udeleževali teh sestankov, bodo izključeni. Sestanka se naj udeležijo tudi prijavljeni kandidati za stranske sodnike.

Kino

Mestni kino. Ponedeljek 21., torek 22., sredo 23. in četrtek 24. t. m.: »Zinker«. Sijajen zvočni kriminalni film po znanem romanu Edgarja Wallacea. V glavnih ulogah Lissy Arna, Szöke Szakall in Pavel Hörbiger. — Predigra: Foxov zvočni žurnal.

PIERRE BENOIT:

KÖNIGSMARK

Zgodovinski roman

Poslovenil Boris Rihteršič

»Drevi, po deseti uri, čaka princesa Zofija-Doroteja grofa Königsmarka.«

To ponarejeno pismo, ki je posnemalo pisavo Zofije-Doroteje, je bilo delo grofice von Platen.

Brezskrbno in predrzno kakor Bussy d'Amboise je šel Königsmark k princesi. Ob dveh zjutraj se je poslovil od nje.

35

Zjutraj je videla Zofija-Doroteja z balkona dva moža, ki sta vsa zmedena letala po parku. Bila sta služabnika grofa Filipa, ki sta iskala svojega gospodarja. Toda videla ga nista nikoli več, ne onadva, ne kdo drugi.

To je tragedija, prijatelj moj. In konec — razporoka Zofije-Doroteje. Mlada žena osemindvajsetih let se je morala boriti z nešteti sovražniki. Hotela je zapustiti svojega moža, ki se ji je studil. Oče jo je preklel — saj jo je on prisilil, da se je poročila iz državnih interesov. To nesrečno ljubimkanje ne sme podreti lepo zamišljenih načrtov, ki jim je namen angleški prestol. Sirota se je uprla. Tudi dru-

gače je bila nevarna: švedski grof je imel zveze! Naposled, po razpravi, ki je bila zanjo polna ponižanja, so sodniki razsodili ločitev po njeni krivdi. Vzeli so ji otroka. Žena angleškega kralja je postala spet navadna vojvodka. Umrla je leta 1726., zaprta v svojem gradu Ahlde. Šele zdaj se je očetovo prekletstvo ublažilo. Grobnica na dvoru, kjer se je rodila, se je odprla njenemu truplu. V stolpu dvorca Celle, v najtemnejšem kotu kripe, stoji preprosta rakev brez napisu. To je rakev, ki skriva zemeljske ostanke Zofije-Doroteje, žene volilnega kneza Georga Ludwiga Hannoveranskega, angleškega kralja, ki si je dal ime Jurij I.

Dopisi

Velenje. Kot nekak pregled uspehov, pridobljenih pri strelskih vajah, je priredila savezna strelska družina v Velenju lepo obiskano nagradno tekmovalje dne 6. novembra na strelišču v Selu pri Velenju. Streljanje se je vršilo na tarčo z vojaškimi puškami na razdaljo 200 metrov. Da ima družina dobre strelce, je razvidno iz dejstva, da so najboljši strelci morali med sabo tekmovali za prvo odnosno drugo, tretjo in četrto nagrado. Prvo nagrado si je priboril Franc Stopar, drugo Martin Sovinek, tretjo Oton Centrih in četrto Anton Aristovnik. Po končanem streljanju je imel predsednik družine direktor g. ing. Ernest Čuček na zbrane strelce nagovor, v katerem je izrazil željo, da bi se povečalo dosedanje število 46 članov tega viteškega sporta. Podpredsednik g. ing. Slavko Trobej je čestital strelcem k doseženim uspehom in razdelil nagrade.

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejši odvajalno sredstvo.

Dunajska vremenska napoved za torek 22. novembra. Tirolsko, Solnograško in Gornje Avstrijsko: Oblačno. Koroško, Štajersko in Nižje Avstrijsko: Oblačno, na jugu in vzhodu mogoče sneg, tudi v dolinah.

Zamašanje stola, lenivost čreves je izhodišče nešteti bolezní in lahko postane nevarno zlasti pri ljudeh, ki imajo kilo, hemoroide in poapnenje žil. Tu je Saxlehnerjeva naravna grenčica **HUNYADI JANOS** neprecenljiv pripomoček. Sigurno, milo in odvajajoče učinkujoča poživlja ves organizem. Dobiva se v vseh lekarnah, drogerijah in boljših trgovinah. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem.

Sokolstvo

Iz župne uprave

Sokolska razstava v Beogradu

V nedeljo 13. t. m. je Nj. Veličanstvo kralj Aleksander otvoril v Oficirskem domu v Beogradu v navzočnosti vseh župnih starešin sokolsko razstavo. Razdeljena na toliko oddelkov, kolikor je v Savezu žup, je pokazala v odlični meri razvoj Sokolstva v Jugoslaviji od početka do najnovejšega datuma. Nekateri župe so bile zastopane naravnost bogato. Odlično mesto je zavzemala tudi celjska sokolska župa, ki je imela sicer skromen oddelek, toda dragoceno gradivo. Župa je razkazala številnim posetnikom sokolske domove, njih opremo in zunanje lice. Različni posnetki sokolskih domov v Celju, Hrastniku, Laškem, Rajhenburgu, Trbovljah in Zagorju so dokazali žilavost naših edinic. Škoda, da so na razstavi manjkale fotografije ostalih domov. Kod se župa razprostira, je povedala Logarska dolina, trg Planina in velika oljnata slika Rogaške Slatine. Dalo bi se v tem pogledu pokazati mnogo več, toda odmerjeni prostor je bil pretesen in ni kazalo nabaviti več pokrajinskih slik. O javnih nastopih je bila razstavljena cela vrsta fotografij, s katerimi se je moglo razločno primerjati, kako je Sokolstvo v teku let napredovalo. Takšne fotografije iz sokolskega življenja, med njimi starejše, zgodovinske važnosti, so poslala društva Brežice, Celje, Gomilsko in Zagorje ob Savi. Zanimivosti je prispeval tudi župni starešina brat Smertnik. Celjsko sokolsko društvo je poleg številnih prispevkov izdelalo še diagram, iz katerega je najlepše razviden porast pripadnikov od ustanovitve do danes. Na isti način je prikazala svoj napredek tudi župna uprava za vso župo. Na razstavi si opazil častitljivi prapor sokolskega društva Zagorje z eno leto mlajšim pobratimom celjskega društva. Njima se je pridružil eden najmlajših iz Št. Petra v Savinjski dolini.

Zbirka edicij, brošuric, diplom in tiskovin, ki jih je župa izdala v zadnjih 20 letih, je posrečeno izpopolnjevala razstavo naše župe.

Kako velike propagandne važnosti je

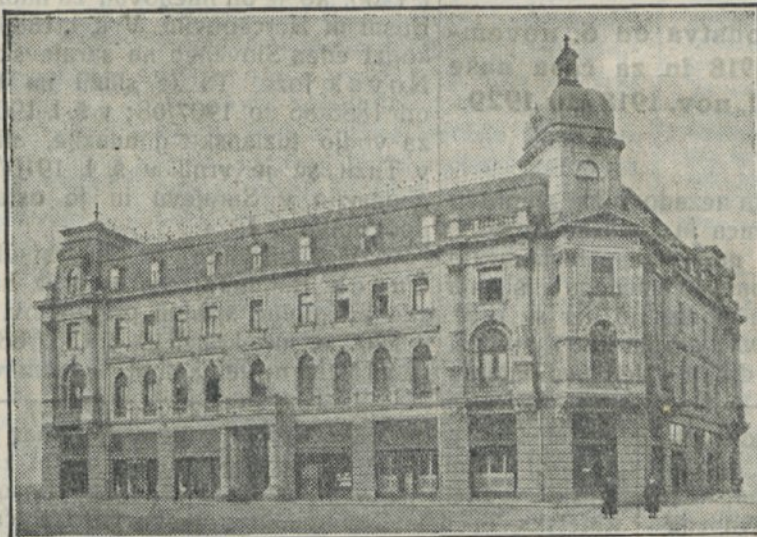
Celjska posojilnica d. d. v Celju

V LASTNI HIŠI NARODNI DOM

Glavnica in rezerve nad
Din 14.000.000—

Kupuje in prodaja devize in valute

Izdaja uverjenje za izvoz blaga

Sprejema hranilne vloge na knjižice in tekoči račun ter nudi za nje popolno varnost in ugodno obrestovanje

Podružnici:
Maribor, Šoštanj

razstava, moramo pravilno pojmiti šele, ako smo si jo ogledali. Iz spisov in knjig se sicer lahko seznanimo z delom društev in organizacij, toda razstava sama nam takorekoč živo predstavlja, kaj vse se je v teku let izvršilo. Nekatera društva se dobro zavedajo važnosti sličnih zbirk in imajo bogat arhiv. Sokolsko društvo Zagorje ob Savi ima na primer vse posnetke od ustanovitve do danes. Gradivo, časovno urejeno, nudi lepo in jasno sliko, kako je društvo pred 42 leti začelo živeti in kakšno je bilo njegovo življenje do danes. Prikazuje, kako se je društvo v letu 1890. v težkih prilikah rodilo, sledi razvitje prapora, otvoritev sokolskega doma, župni zlet, otvoritev letnega telovadišča, gledališke predstave, akademije in drugo. Skratka, kako iz malega raste veliko. Zagorski Sokol je poslal na razstavo toliko gradiva, da bi domalega zadostovalo za napolnitev vsega našega razstavnega oddelka.

Veseli uspeha te razstave priporočamo bratskim edinicam, da marljivo zbirajo slike, fotografije in sploh gradivo, ki se nanaša na njihovo društveno delovanje. Takšne zbirke so najzgovornejše priče delovanja in društvenim zgodovinarjem ob priliki društvenih obletnic ne bo težko oceniti življenja jubilaranta.

Kadar starejša in močnejša društva proslavljajo važnejšo društveno obletnico, bi lahko to priliko izkoristila in priredila lastno razstavo. Poučna bo zlasti za mladino, da vidi razvoj lastnega društva, motri delo prednikov in razmišlja, kaj bi lahko izboljšali nasledniki.

Dve stanovanji

obstoječi iz 2 sob, kuhinje in pritiklin se oddata na Lavi št. 1. Eno stanovanje obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritiklin se odda na Lavi št. 2. Poizve se pri Jos. Kirbišu, Celje, Ljubljanska cesta.

Velika pratika!

KARL GORIČAR VOV. CELJE

KNJIGARNA, ZALOGA UMETNIN IN MUZIKALIJ

opozarja na bogato zalogo raznih lepih daril za

Miklavža in Božič

Miklavževe, božične in novoletne razglednice.

Cene izredno ugodne!

Franjo Dolžan

Celje

Za kresijo 4

Telefon 245

kleparstvo, vodovodne inštalacije, strelovodne naprave

Prevzema vsa v zgoraj navedene stroke spadajoča dela in popravila — Cene zmerne — Postrežba točna in solidna.

Bizeljčana

od 50 litrov naprej prodaja iz lastnega vinograda Oskar Černelč, Celje. Cankarjeva cesta št. 11./II.

Lepa

opremljena soba

v centru mesta se odda s 1. decembrom. Naslov v upravi lista.

Ljudska Samopomoč v Mariboru

naznanja cen. občinstvu, da g. Alojz Žagar z Lave pri Celju ni več naš zastopnik in nima pravice nabirati za nas člane.

S 1. decembrom 1932 se odda na Ljubljanski cesti 16

4 sobno stanovanje

s pritiklinami, s solnčno lego, vrtom in elektriko. Vprašati v Celju, Gregorčičeva ulica 1.

Oglašajte!

PRA TIKE

Blašnikove, družinske, dopisnice za Miklavža, Božič in Novo leto kupite zelo ugodno v knjigarni

Franc Leskovšek, Celje, Glavni trg 16

Lepo solnčno stanovanje

se odda v vili Rozaliji Poizve se pri Jos. Kirbišu, Celje, Ljubljanska cesta.

Dnevno sveže prazena kava, praži se v novem modernem električnem pražarju.

Karol Loibner, Celje

Kralja Petra c. 17. — Pri „Zvoncu“.

Delikatese, specerija, semena.

Sprejem

trgovskega pomočnika specerista

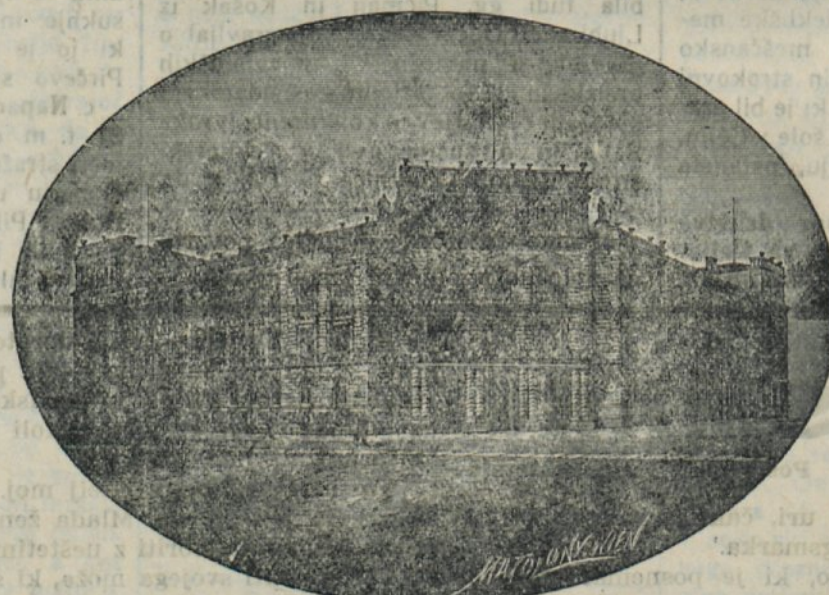
popolnoma samostojno moč s kavcijo za detajlno trgovino v mestu Celju. Ponudbe z zahtevo plače je poslati upravi »Nove Dobe« pod šifro »Pošten«.

Najvarneje in najugodnejše se nalaga denar pri pupilarno varnem zavodu, ki obstoji že 64 let

Celjska mestna hranilnica

v CELJU, KREKOV TRG (v lastni palači pri kolodvoru)

Prihrankom rojakov v Ameriki, denarju nedoletnih, ki ga vlagajo sodišča, ter naložbam cerkvenega in občinskega denarja posveča posebno pažnjo

Hranilnica daje posojila na zemljišča po najnižji obrestni meri. Vse prošnje rešuje brezplačno

Za hranilne vloge jamči poleg premoženja hranilnice še mesto Celje z vsem premoženjem in vso davčno močjo